

maal ikke alene at bringe Hjælp, hvor de Paagjældende ikke ere i Stand til at sikke sig, men tillige at bringe Forbund til Stede mellem Arbejder og Arbejdsgiver, saaledes, at de nødes til at forstaa, at de arbejde til samme Maal; man har villet virke moralsk og socialt opdragende gennem Foreningslivet, det Samme, som vi for Resten have til Formaal ved Sygekasserne. Det forekommer mig rigtigt nok, at det aldeles ikke naaes ved det Forslag, som den ærede Minister har forelagt, idet det helt igjennem alene hviler paa Statsstyrelsen, altsaa er, hvad man nærmest kunde kalde, bureaukratisk. Jeg kunde ønske, at man søgte at oversføre den tydske Lovgivnings Bestemmelser paa dette Omraade til os, saaledes at Arbejderne toges med i større Omfang. Den tydske Lovgivning sørger for, at der bliver en Slags Selvstyre, eller at i alt Fald baade Arbejder og Arbejdsgiver kunne tale med i alle vigtige Spørgsmaal. Her ser man, at der bliver sat en Bestyrer i Epidisen, som har Afgjørelsen, det vil sige, Bestyrelsens Afgjørelse kan indantes for Indenrigsministeren i de forskellige Forhold, der omtales f. Ex. i §§ 3 og 8. I § 3 staar der, at i Tvivlstilfælde, om den økonomiske Stilling er af en saadan Bestaenhed, at den kan henføres under Loven, har Bestyreren Afgjørelsen; men den kan indantes for Indenrigsministeren; og i § 8 staar der, at naar der skal træffes Afgjørelse om Størrelsen af Understøttelsen, saa er det Bestyreren, som har Afgjørelsen; men denne kan appelleres til Indenrigsministeren. I den tydske Lov er det ganske anderledes; der har man fra først af, fra neden af og indtil de øverste Epidiser, sørget for, at Arbejdsgivere og Arbejdere komme til at tale med. Man har søgt at organisere baade Arbejdere og Arbejdsgivere samtidig med, at man vilde staa dem Hjælp. Derfor ere de tydske Arbejdsgivere inddelte i Arbejderforbund, og i hvert af disse Forbund er der en Voldgiftsret, der faar flere af de Sager til Afgjørelse, som netop her skulle afgjøres af den øverste Bestyrelse. I denne Voldgiftsret, bestaaende af 5 Medlemmer, have 2 Arbejdsgivere og 2 Arbejdere Sæde. Det forekommer mig, at det vilde være heldigt, naar der f. Ex. blev Strid om Størrelsen af Erstatningen, at Afgjørelsen laa hos vedkommende Voldgiftsretter. Endvidere er der Arbejderudvalg, som have at paase, at Fabrikerne ere indrettede saa forsigtigt i alle Maader som muligt. Disse Arbejderudvalg eller Arbejderrepræsentationer, som jeg vil kalde dem, vælges af Arbejderbestyrelserne i Sygekasserne, saaledes at kun de Arbejdere, der ere i Sygekassebestyrelserne, have Valgret;

man kan saaledes ikke sige, at det ikke er Arbejdere, som vælge. Det er netop Arbejdere, der vælge. Disse Arbejderudvalg have saaledes et vigtigt Tilsyn at føre med Fabrikerne. I Voldgiftsretterne sidde altsaa 2 Arbejdsgivere og 2 Arbejdere og foruden de 4 Medlemmer en Formand. Og i selve Rigsforsikringskontoret er der Arbejdere; der er altsaa alle Begne sørget for, at Arbejdsgivere og Arbejdere komme i Berøring med hinanden og forhandle om Sagerne. Man kan nu sige, at Arbejderne ere i Mindretal i Voldgiftsretterne — ja, det er ganske sandt, men Arbejdsgiverne ere ogsaa i Mindretal; men naar de to Parter enes, ville de i Virkeligheden lægge et vægtigt Lod i Vægtstaaen. Det forekommer mig at maatte være et særligt vægtigt Moment ved Lovgivningsarbejder af denne Art, at der ikke alene ydes en lille Pengenhjælp, som kan være af Betydning for Vedkommende, men at man tillige faar et moralsk, socialt opdragende Moment med. Det vilde naturligtvis have været forholdsvis lettere at naae dette Maal, hvis der i Forveien havde været Foreninger med det Formaal at hjælpe Arbejderne, saaledes at man ikke behøver at organisere paa bar Bund. Men dette, ikke at sørge for at faae en virkelig Forbindelse til Stede mellem Arbejdsgivere og Arbejdere, det har jeg store Betænkeligheder ved. Jeg ser naturligtvis meget godt, at man meget lettere og simplere kunde komme over denne Sag ved at paalægge de enkelte Arbejdsgivere en simpel Forsikringspligt og sige til dem: I have at sikke Arbejderne imod Ulykkestilfælde. Man kunde fastsætte de Klasser, hvem det paalaa som en Pligt at gjøre dette, altsaa indenfor enkelte Arbejdsgivere. Men derved er den Vanskelighed, dels at vi savne en Anstalt, hvor Arbejdsgiverne kunne forsikre — den kunde jo ganske vist oprettes — og dels, at Arbejdsgiverne maaske ikke altid ville være i Stand til at betale enten Præmien eller det Kapitalbeløb, som forlanges, saa at Staten maaske kunde blive nødt til at garantere. Det var en simplere og maaske mere naturlig Maade. Det er et Spørgsmaal, om ikke denne Vej vil være at foretrække, hvis man ikke vil gaa den Vej, som Tydskland er gaaet, nemlig virkelig at organisere Arbejdere og Arbejdsgivere. Den Vej, som her er gaaet i Lovforslaget — man staar her bar og blank uden andet Formaal end at staa Arbejderne Hjælp — har jeg nogen Betænkelighed ved. — Inden den tydske Lov kom til Verden, maatte den gennemgaa mange Kriser, den blev behandlet i 1880, og igjennem 4 Aar blev den ændret flere Gange. Man begyndte med Kommunitilskud — det